

נדרים נב

עניין: דבר שיש לו מתירין

אמונת משה סיי לב

(לרבי יהודה משה דנציגר מאלכסנדר)

ב

א

והנה מדברי הר"ן שם מתבאר בטעם הדבר דדבר שיש לו מתירין לא בטל, על פי מה דאיתא במשנה (סנהדרין כט.) אפילו שנים מזכין או שנים מחייבין ואחד אומר אינו יודע, יוסיפו הדיינין. ופירש רש"י ז"ל ואע"ג דאי הוה פליג עליהו הוה בטיל במיעוטא, כי אמר אינו יודע, הוה כמי שלא ישב דין וגמלא הדין בשנים ואנן תלתא צעינן, עכ"ל. והמתבאר מזה, דענין ציטול ברוב אצל סנהדרין לא הוה אלא בניגוד מקצה אל הקצה, אבל כי אמר אינו יודע, היינו שמסתפק בדעתו אם הדין ברוב או לאו, אינו מתבטל להרוב. ואף שאדרבה, הרי בחלק מה הוה מסכים להרוב, דהרי אין צורך לו ההיפך. מ"מ ענין ציטול לא הוה אלא במתנגד כולו נגד הרוב, לא כן באם בחלק מה הוה שוה להרוב.

וזה יש לומר בטעמא דדבר שיש לו מתירין לא בטל, דעיקר ציטול ברוב הוה מאחרי רבים להטות האמור בסנהדרין, כמו שפירש"י ז"ל בכמה מקומות, וכיון דהדבר יש לו מתירין ואחר זמן יהיה לו היתר ולא יהיה מתנגד להרוב, א"כ בחלק מה הוה שוה להרוב, לכן אינו בטל ואיסורו במקומו עומד. והוה כעין סברת הר"ן בנדרים (נב.) עיי"ש.

והנה מדברי הר"ן שם מתבאר בטעם הדבר דדבר שיש לו מתירין לא בטל, דמין צמינו מחזקו, עיי"ש. ונלענ"ד לומר בהסברת הענין בדברי הר"ן ז"ל, על פי מאמר הקדוש המגיד הגדול הרבי רבי צער ממעזריטש זי"ע, על מאמרם ז"ל (תמורה לא.) צעינן אפרוח מצינת טרפה מותר, מאי טעמא, כל כמה דלא מסרח לא גביל, צעידנא דגביל עפרא בעלמא הוה. רצונו לומר שאי אפשר בשום דבר בעולם שיצוא ממציות זה למציות אחר אם לא שיצא לאין, דהיינו המציות דביני ביני, ואז הוה אין, ואין אדם יכול לעמוד עליו כי הוה בא למדרגת אין כמקודם הצריאה, ואז נברא צריה חדשה מצינה לאפרוח, ואותו רגע שנגמר כליון הצינה קודם התחלת התהוות אפרוח הוה אין, והוה נקרא היולי בפילוסופיה, שאין אדם יכול לעמוד עליו כלל, כי הוה כח קודם הצריאה ונקרא תוהו. וכמו כן הזרע הנומח וכו'. ומה שאמרו בגמרא עפרא בעלמא, רצונו לומר היולי נקרא עפר וכו' עכ"ל (מוצא צדק אמת להרה"ק מוצארי"ו).

וזה הענין דדבר שיש לו מתירין אינו בטל, דאי אפשר להמיעוט שצא ממציות המיעוט למציות הרוב עד שיצוא לאין, וכיון דצוה ה"ד שהוא שוה אליו, אי אפשר להמיעוט שיתצטל, כמו שכתב הר"ן דאדרבה מחזקו, וא"כ אף בה"ד שאינו שוה אליו אי אפשר לצטלו, כיון דאינו בא לצחינת אין מחמת ה"ד שהוא שוה אליו. ומוצן צוה דברי הר"ן ז"ל, וגם בדברי רש"י סנהדרין הנ"ל ד"ל השוה מחליש כח הרוב אף ב"ל הניגוד. וזה צורך בעזה"י.